

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 frt 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
jutányosan közöltnék.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Starosovai ut. 3 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak,
úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó pana-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap, szerda és
péntek reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula

Felelős szerkesztő:

Dr. Hódy Antal

ÜGYVÉDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvételnek.
Starosovai utca 3. szám.

Hazaszeretet.

„Ez a föld, melyen élned halnod kell.“ Egy érzelmet oltot Isten az emberi szívbe, mely szent és magasztos, mely mintegy kivetkőzteti az embert nyomorult érzéki testéből és oly erővel látja el, hogy a legnagyobb áldozatokra is képessé lesz. Ezen érzelem a hazaszeretet. Miként a növény, mely eredeti talajából kirántva, más idegen földbe ültetetik át, nem fejlődik többé oly pompásan, hanem lehajtja fejét, levelei fönnyadnak és gyakran el is vész, úgy az ember is távol hazájától nem érezheti magát boldognak, szívét valami megmagyarázhatatlan vágy emészti, melyet más nem elégíthet ki, mint az otthon. Nagy költőnk Tompa Mihály szépen fejezi ezt ki, mondván: „Hosszu hervadás emészti azt a fát, melyet nagy korában tesznek más földbe át.“

De nem csupán ezen benső érzelem az, mely az embert hazájához és főképp szülőföldjéhez bilincseli, külső körülmények e vonzalmat megerősítik. Ott találja fel a gyermek szülőit, kikhez a hála és szeretet kötelei csatolják. Ők nevelték, ruházták és táplálták és képesítették arra, hogy tisztességes pályára léphessen. Szülőföldjén tölti az ember élte legboldogabb szakát, gyermek éveit. Itt veté rá Isten napja legelőször sugarát, itt tekintett az első szeretetteljes szem bölcsőjére. És midőn felzsendült a

gyermek, itt tanulja meg először Isten nevét kimondani s kezeit imára kulcsolni. Oh, mily boldog a kis gyermek. A fájdalmat még nevérol sem ismeri, mindenben örömet leli és édes szülői részéről csak szeretetet és gyöngédséget tapasztal. Ezen kor anynyira bevésődik az ember lelkébe, hogy még agg korában is, midőn emlékező tehetsége lassacskán már felmondja a szolgálatot, gyermek éveire tisztán tud visszaemlékezni és erről legszívesebben is beszél. Továbbá más maga a vidék, hol születünk, gyermek és ifju éveinket töltöttük, ha nem is a legszebb, előttünk oly kedvesnek, oly vonzóknak tűnik fel, hogy alig hihetjük, miként ennél még szebb is léteznék számunkra.

Hiszen minden hely és tárgy itt barátságosan int felénk. Ott a bércz, melyet társainkkal oly gyakran megmászunk, hogg gyönyörködünk a kilátáson, mely naponkint új és új örömet szerzett. Amott folydogál a kis patak, melynek csörgedezése oly ismerős előttünk, minden, de minden varázshatalommal vonz magához és ha távoznunk is kell, képzeletünkben mindig előttünk lebeg a drága kép.

A szokások igen különbözők az egyes vidékeken. Az ember kis korában elsajátítja szülőföldjének szokásait és ezek mélyen vésődnek szívébe. Azonban ha más vidékre, talán más országba kerül is, hol minden idegen előtte, más emberekkel és szokásokkal

találkozik mindenütt, mennyire vágyik ismét vissza a honi földre! Es ha idővel meg is szokik a távolban, a vágy és vonzalom nem mosódik el szívében a szülőföld után soha.

Végre a nemzeti nyelv az, mely idegen földön a honvágyat ébreszti fel az emberben, azon nyelv, melyen szüleink beszélnek és melyen mi is az első szavakat kimondani tanultuk. Ez cseng szünet nélkül füleinkben. Anyanyelvén tud az ember csak imádkozni és ezen a nyelven mondhatja csak el őszintén azt, a mit érez. Épen ezért kimondhatatlan az öröm, ha ez az ember idegen földön a honi nyelv édes hangjait hallja, mert ezek hazájára emlékeztetik őt.

Es így megfejtve látjuk a kérdést, hogy miért vonzódik az ember hazájához és főképp szülőföldjéhez. Ezt minden népnél kivétel nélkül találhatjuk. A svájci vágyódik bércei közé, az olaszt hona örökké derült ege vonza és még a grönlandi halfogó is megnyugszik sivar honában, inkább nélkülöz és tűr, semhogy hazát cserélne, de kivált a magyar az, ki szenvedélyes szeretettel függ hazáján és később életét feláldozni, mintsem a hazát, mely bölcsője volt és majdan sirja is leend.

D.

Hangverseny.

Szept. 4.

Valódi művész estély! És ez nagy szó Pancsován, a hol a zene-művészet

TÁRCZA.

A mü-tyuk.

(Humoreszk.)

Francziából: K. Mártonffy Imre.

— Vernet Lajos, Párisból? mondá hal-
kan Simpson Náthán, miközben inasa, ki Ver-
net névjegyét hozta be, mozdulatlanul állt, s
várta ura parancsát.

— Várjon!

Ezzel jegyzőkönyvet vett elő íróasztalá-
ról és elkezdett lapozgatni benne.

— Jól van, vezesse be azt az urat!

A jövevény belépett.

— Még emlékezett nevére? kérdé, s
az amerikaiak feléje nyújtott jobbát barát-
ságosan rázta meg. Pompás emlékező tehet-
sége van!

— Nem épen, de az ön neve itt van
jegyzőkönyvemben.

— Ugy? kereskedelmi ügyekben utazom,
s nem mulaszthattam el, hogy látogatásomat
ne tegyem önnél. Mivel foglalkozik jelenleg?
Még mindig gyártja a bőrtalpakat papírból?

— Már rég felhagytam evvel. Új és remek
különlegességgel foglalkozom — tápszert, igen
nélkülözhetetlen tápszert gyártok. A legkomo-
lyabb versenytársam a természet. De ez nem
veszélyes rám nézve.

— Valóban?

— Bizonyítékaim vannak. Három év alatt
három milliót szereztem. Az egyiket akkor
szereztem, midőn vaját gyártottam tej nélkül,
a másikat midőn huskivonatot készítettem hus
nélkül és a harmadik milliót jelenlegi gyárt-
mányom után szerezem meg.

— S mi a neve legújabb gyártmányának?

— Tojást gyártok.

— Tyuk nélkül?

— Igen.

— Jó eszme, de azt hiszem, hogy tré-
fából mondja.

— Nem szoktam tréfálni, ha üzleti do-
logról beszélek.

— Tehát félre a tréfával! Ön el akarja
hitetni, hogy tojásokat gyárt! Ah! szeretném
ezt látni!

— Semmire könnyebb ennél! Félóra
mulva reggelizünk, addig sziveskedjék velem
jönni a műhelybe.

Az amerikai elvezette vendégét a raktár-
helyiségébe, hol temérdek faláda volt felhal-
mozva.

A ládában szépen elhelyezett tojások
voltak láthatók.

A gyáros evvel egy ajtót nyitott ki, mely
a másik terembe vezetett.

Oly jég hideg levegő csapta meg a fran-
cziát, hogy önkénytelenül felhajtotta kabátja
gallérját.

— Itt vagyunk, mendá Simpson. Ez a
gyári helyiség. Látja azt a nagy vödört?

— Mi az?

— Abban van az ugynevezett tojás
sárgája.

— Lehetetlen! S hol a tojás-fehérsége?

— Ott a másik vödörben.

— De az Isten szerelmére, miből áll a
tojássárgája?

— Hm, — kukoriczaliszt, zab, korpá
és szezamkivonatot keverékből. Ehhez még
vegyitek több oly anyagot, melyet magam
találtam fel.

— Ah, és a tojás-fehérséget?

— Talán sokáig tartana a magyarázat.
Elég az hozzá, ez is vegyi keverék, mely a
természetes tojásfehérségnek mű mása.

— Jól van, de a tojás héja?

— Kérem jöjjön ide. Itt megláthatja,
hogy miképpen lehet ezt műton előállítani.

— Még egy kérdést Simpson ur! Mily
módon teszi ön bele a tojás sárgáját és fe-
hérséget a héjba?

— Itt a gép.

— Ah, ez a művészet remeke!

— Amint látja itt több mélyedés van.

Ebbe az öblös ürbe (a) jön a sárgája, a (b)
ürbe a fehérnye: (c) a tojást bőrhártyával
vonja be és (d) képezi a gipszet, melyből a
héj képződik.

fejlődését a „Männer Gesang-Verein“ van hivatva teljesíteni. Mert bizony, annak hangversenyein kívül, alig akad évenként egy-kettő, a mely számba vehető lenne. Pedig Pancsovának van műértő közönsége és volna hangversenyző diletánsa is elég. Lehetne igen jó kamara-zene társulatot, szervezni a mely évről-évre hiveket szerezve a komoly zenének nemsokára vonós, majd nagy zenekarrá fejlődhetne ki.

Persze, hogy ezt elérjük, fejleszteni kellene az ifju nemzedék zenei érzékét. És ehhez első sorban zene-konzervatoriumra volna szükség.

Csodálatos, hogy míg Magyarország sokkal kisebb városában akadt vállalkozó szellem, ily magán intézet felállítására, Pancsován ez még nem történt meg. Nem is az egyes művészek jóindulatától kellene azt várni — bár nagy áldozatokba sem kerülne, — hanem a város maga tehetne valamit zenei kulturájának emelésére, egy „Pancsovai zene-konzervatorium“ szervezésével, évenkénti járulékokkal segítve. Hiszen ott vannak az aradi, debreczeni, kecskeméti, kolozsvári, pécsi, szathmári, szegedi konzervatoriumok, melyek mindegyike városi segélyben részesül. Aztán, ha az intézet haladást mutat, a fentebiek egynémelyikéhez hasonlóan állami szubvenziót is kaphatna. A kiben van szunnyadó tehetség, felébredne s tovább fejlesztve művészetét, oda vinné kicsi követ nemzeti géniuszunk templomához. Így, a vidéken előképzett ifju gárdával lehetne csak kiszorítani, a még mindig rendületlenül uralkodó cseh muzsikuskokat.

Hoffmann Hermin kisasszony a lipcsei Stadttheater primadonája, pancsovai születésű lány, innen került a bécsi konzervatoriumba, a honnan egyenesen Lipcsébe szerződött.

Előkelő megjelenése, beszédes nagy szeme s bájos, mosolygó arcozskája egyszerre hódító. Szívélyes óváció fogadta, a most már nem barátnőt, rokont, hanem igazi művésznőt, a ki első pillanatra rokonszenvet kelt. Temperamentuma inkább a szubrett szerepkörre vonza, bár koloratúrája képes megbirkózni Traviata nagy áriájával is. És ez a hang egyenle-

tesen cseng minden regiszterben, behizelgő, hol könnyeket csal, hol mosolyt.

Brahms „Von ewiger Liebe“ dalát mély érzéssel, Schumann „Aufträge“-jét egyszerű kedvességgel csicseregte el. Cornelius hiszterikus harmoniai tisztán intonálta, de hatást alig ért el velök. Így járt kísérőjének Korény-Scheek urnak német sablonra készített dalaival is, melyek közül csak a Magda draussen címűben van — schwung s a ráadásul adott Mein Schätzerl-ben báj. Hoffmann kisasszony szubrett voltára mutat Gounod Siebeldalának elénekélése, melylyel a legzajosabb hatást érte el. Ugy ezt, mint Traviatát magyar szöveggel énekelte, mely külön dícséretre méltó figyelem. Es milyen enyelgő volt a Szállj ide szállj oda fecske madár és az Ejnye ejnye de csárdás abajusza kezdetű magyar dalokban.

No majd ha hiresebb külföldi primadonna lesz, észre fogják venni, talán itthon is, a hol Ábrányiné leendő öröksége még mindig nem talált utódra. (Ez a magyar művészet sorsa.)

Az estélyen közreműködött még Korény-Scheck Frigyes ur, bécsi konzervatorista. Azt hisszük pár év múlva a műsoron levő „zongora-művész“ jelzőre teljes jogot fog szerezni. Ma még kissé hideg, billentyűverése nyers, technikája egyenetlen. (Schumann (f-dur) Novelletje alatt általános derűtséget keltett a lámpagyújtógató közreműködése, a mely igen nagy figyelmetlenség ily előkelő művészekkel szemben.)

Ügyesen szavalt a kis Wigand Hedvig Vörösmarty Madárhangok és Goethe Der Zauberehring című költeményeket. Hangjának minden árnyalatán meglátszott, hogy atyja a magyar irodalomnak tanára.

Krancsevics Péter ur sem ismeretlen a pancsovai hangverseny-látogatók előtt. Ercezes baritonjéért szinte kár, hogy itt fog elpusztulni. Hackel semmit mondó Der Deserteur balladáját s Weber Büvös Vadászából Gáspár elbeszélését énekelte (szerb szöveggel!)

A terem a magas helyárak miatt csak háromnegyed részt telt meg. Megpróbál-

hának, a budapesti hangversenyek mintájára, az emelvényt a terem hosszú oldalára felállítani, hogy a mély szinpad ne nyelje el a hangokat: (ha már a fővárosi szokásokból behozták a hangverseny tartama alatt való járkálást és szék nyirkogatást, a mi bizony elég csunya dolog ott is, itt is.)

Csiky Jenő.

H I R E K.

— Személyi hir. Steinbach Antal kir. tanácsos-tanfelügyelő a tegnapi déli vonattal városunkba érkezett. Mint halljuk, itt tartózkodása a kritikán aluli áll. iskolai helyiségek, valamint az ovodák megfelelőbb elhelyezése illetve szaporítása kérdésével függ össze Vederemo!

— Igazságügyi kinevezés. A király Kocsiss Endrét, a szegedi ítélőtáblához berendelt bírósági aljegyzőt az antalfalvai járásbíróhoz albiróvá kinevezte; továbbá Kecskeméti Bálint antalfalvai kir. járásbíróhoz leendő áthelyezését megengedte.

— A sajtó elismerése. A buzási hadgyakorlatok alkalmával összesereglett hírlapírók a legmelegebb elismerés hangján emlékeznek meg azon gondoskodásról, melylyel a temesvári postaigazgatóság a nehéz és fáradságos kötelesség teljesítést megkönnyítette. Pethő János posta- és táviradaigazgató Kőzsef hírlapíró sátorot készítettett és Fodor József felügyelő pancsovai főnök, ki a hadgyakorlatok idejére az ottani posta és távirada élén áll, a sajtót a legmesszebb menő előzékenységben részesíti. — Örömmel közöljük az ideges „riportörök“ ezen osztatlan elismerését.

— Eljegyzés. Wappler Gusztáv érsekújvári segédtelekkönyvvezető eljegyezte Szokolay Dániel nyugdíjazott városi árvagyám-pénztárnok kedves leányát Anna kisasszonyt.

— Biztosítók kongresszusa. A magyarországi biztosító társaságok vezetői és hivatalnokai már évek óta törekedtek egy országos egyesület létesítésére. A végrehajtó bizottság újabb az igazgatóságok hozzájárulásával szélesebb körű akciót indított meg és október hónap végére Budapestben országos kongresszust fog egybehívni. A bizottság a kereskedelemügyi miniszternél is járt s a kongresszusra jelentkezők számára utazási kedvezményt kért. A kongresszus ezéja az országos egyesület megalkotása, egy biztosítási szakiskola fölllítása a kormány támogatásával és az üzletágak tudományos uton való művelése. A kongresszusra való jejelentkezések a Biztosítási és Közgazdasági Lapokhoz (Aradi-utca 40.) inté- endők.

A francia megkövülve állt egy helyben, s mereven bámult a rejtélyes készülékre.

— Midőn a terembe lépett, nem érezte, hogy itt más a levegő?

— Éreztem!

— Hm — ez a hideg nagyon szükséges nekem.

— Miért?

— Mindjárt meg fogja látni. Az (a) úrben a sárgája vastag lisztformára lesz rázva, aztán megsütődik és téstává lesz, mely golyó alakot nyert.

— Remek, valóban csodálatos! mondá a párisi. Simpson folytatta:

— Az (a)-ból a sárgája (b)-be megy át, hol fehérnye burkot kap, itt aztán egy szabálytalanul forgó golyó a tojásnak szép oválformát ad. Most (b)-ből (c)-be vándorol, hol a tojás egy könnyű hártával lesz bevonva, innen (d)-be jön, hogy a gipszburkot magára vegye még a tyuk se tudná szebben tojni.

— Lehetetlen, lehetetlen, Simpson ur.

— Kérem, ha nem hiszi, személyesen győződhetik meg arról, hogy igazat mondtam, munkásaim ép most főzik a kukoricza magot a különböző keverékekkel.

— Izletes az?

— Finom, tessék megkóstolni.

Vernet Lajos megfogott egy tojást és felét elfogyasztotta.

— Nagyszerű! mondá,

— Ugyebár? Lássn ezt eladom önnek igen olcsón. Ezért 15 frankjával.

— Tizenöt frank ezer tojásért?

— Igen. Mutasson nekem oly tyukot, mely ezért az árért szabályszerűen tudjon tojni.

— Még egy kérdést!

— Kérem!

— Meddig állnak el ezek a gyártmányok?

— Nagyon sokáig. Ha kell 50 évig is.

— Hihetetlen! kiáltá csodálkozva a francia. Mennyi ideig állt ez a tojás, melyet most megettem.

Az a tojás készült 18-ban, tehát hat éves mult. Különbben a héjára van nyomtatva az évszám.

A párisi meggyőződött erről is.

— De az én gyártmányaimnak még más előnye is van, folytatá az élelmes amerikai, és ez abban áll, hogy a gipszhéj sokkal vastagabb a természetes tojás hejánál, minél fogva a szállítása célszerűbb.

Nem törnek utközben a tojások?

— Nem. Törött és megromlott tojások nem fordulnak nálunk elő.

— Mit hallok? Eszerint az ön ipara nem csak praktikus, de nyereséges is. Ön az egyedüli e téren, nemde?

Simpson homloka elborult.

— Fájdalom — nem, mormogá sötét pillantással, versenytársam van.

— Versenytársa? S veszélyes ez az ember?

Mily kérdés! A lehető legveszélyesebb versenytárs.

— Hihetetlen!

— Mindjárt átlátja, hogy nem hihetetlen. „Holliday és Társa“ oly methodus szerint dolgoznak, melylyel gyártmányaiknak szép formát bírnak adni.

— Ah! kiáltá fel Vernet csodálkozva.

Az amerikai pedig folytató:

— Mindenféle alakot tudnak előállítani, p. o. tyuk, kibicz, sőt még strucz-tojást is. De én tulszárnyalom őket, az én czégemnek kell a babért elvinnie a Holliday és társa elől. Most pedig kérem jöjjön reggelizni. Mindenesetre azért jött Chicagóba, hogy a világiállítás nézze meg, nemde? kérdi az amerikai a francziától.

— Ugy van.

— Hogy tetszik?

— Nagyon érdekes. A legremekebb találmány a phonophotostenotypobiograph. Korunk dicsősége ez, mely egy percz alatt az ember arczképét, hangját, sajtákezü aláírását, valamint multját papírra veti.

(Vége következik.)

— **Ipartestületi hírek.** Új iparigazolványokat váltottak: Nikolajevics Demeter mézeskalácsos és Reichl János kádár; ellenben özv. Petrovics Sebőné (borbély), Krausz Jakab (szobafestő) és Holeczius Hermina (hentes) lejelentették iparukat.

— **Veni sancte . . .** A községi német-tannyelvű iskolák rom. katolikus tanuló ifjúsága részére ma délelőtt 1/8 órakor, az áll. elemi iskolák, a polgári és felsőkereskedelmi iskola valamint a főgymnasium ifjúsága részére pedig csütörtökön szeptember 8-án tartatik meg a Veni sancte . . .

— **Protestáns küldöttség.** Az ev. református templom alap javára rendezendő nagyobb szabású mulatságra nagyban folynak az előkészületek. Így vasárnap délután indult egy küldöttség Budapestre egy országos hírű művésznőt és író-t a közreműködésére megnyerni. A küldöttség tagjai Fa István, Nádor Béla, Hedrich Károly és Molnár József.

— **Egy község képviselője ellen.** Lente község képviselőtestülete augusztus 28-án rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Lepsényi Miklós képviselő szereplését tették bírálat tárgyává. Dr. Csempész Kálmán képviselőtestületi tag a közgyűlés elé írásbeli indítványt terjesztett, amelyben kemény hangon szól Lepsényi társadalmi s politikai szerepléséről és javasolja, hogy mondja ki a képviselőtestület, hogy „Lepsényi Miklós képviselő hazafiatlan, ugy politikai, mint társadalmi szempontból kifogás alá eső szereplését kárhóztatja s elítéli, s mely szegényérzet tölti el afölött, hogy Lepsényi urat kell képviselőjéül bírnia.” A képviselőtestület tagjai az indítványt egyhangulag elfogadták. — Vajjon Lepsényi uram megérti-e a „nép szavát“.

— **Tűz a felsővárosban** Tegnap délután 1/3 órakor a Mercy-utca felsővárosi részében tűz támadt. Zeng Vásza 222. számú házában egy kocsiszin gyuladt ki és a különben gyorsan a helyszínen termelt tűzoltók megérkezése előtt teljesen leégett. Nagyobb kár nem esett.

— **Ellenőrzési szemlék.** A szokásos őszi ellenőrzési szemlék városunkban a következő sorrendben fognak megtartani: október hó 1-én esetleg 2-án a népfőiskolák; október hó 12 és 13-án a közös hadseregbeli és október 18-án a honvédségi tartalékosok részére.

— **A temesvári mérgekverő.** Eléggé ismeretes a délvidéken Thieléné manipulációja. Az érdekes, gonosz lelkű asszony, mielőtt urát megmérgezte, N.-Kikindán, Szegeden és Aradon experimentált. Egy csomó levelet találtak lakásán. Szép, uri asszonyok által irtások. Ezek az illatos, rózsaszínű levelek sodorták bajba. Thielénét, aki tudvalevőleg most vizsgálati fogságban ül, mert az a gyanu merült fel, hogy urat, aki városi szolga volt és hirtelen meghalt, méreggel itatta volna. Thielet a törvényszék vizsgálóbírója felboncoltatta és a belső részeket Budapestre, a Felletár fele vegyintézetbe küldte. A vélemény erre most érkezett le és terhelő Thielénére. A vegyintézet — mint nekünk írják — az arzenik nyomát véli látni. Thieléné tehát nagy bajba került. A vizsgálóbíró most áttette az ügyet a törvényszékhez és addig is a törvényszéki orvos megfigyeli a mérgekverőnő elmebeli állapotát.

— **Lázadó iskolások.** Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratot intézett az újvidéki szerb nemzetiségű tanítóképző intézetéhez, melyben felhívja a tanítóképző intézet vezetését, hogy a magyar nyelv tanítására nagyobb gondot fordítson s a magyar nyelvet a kötelező tantárgyak közé vegye fel. Az újvidéki iskolatanács hétfői ülésén olvasták fel Wlassics leiratát és kimondták, hogy az újvidéki szerb tanítóképzőintézetben csak szerbül fognak tanítani s a magyar nyelvet kötelező tantárgyul nem fogadják el. Az újvidéki iskolatanácsban tehát van elég vakmerőség arra, hogy ellenszegüljön a miniszter törvényes intézkedésének és fellázadjon az állam törvénye ellen, amely elrendeli a magyar nyelv kötelező tanítását minden iskolában. Ismerjük a miniszter energiáját és kötelezettségét és egy pillanattal sem kételkedünk abban, hogy érvényt fog szerepni az állam akaratának. Ezt el is varjuk, de egyúttal elvárjuk azt is, hogy kellő megtorlás fogja érni a hepciáskodó iskolásokat.

— **Leesett a létráról.** Végzetessé válható szerencsétlenség érte múlt hétfőn a „Pelikán“ szálloda bérszolgáját. Ugyanis az orfeum társulat hirdető zászlaját tűzte ki a háztetejére, miközben a létráról lebukott és veszedelmes belső sérüléseket szenvedett. Elalélva szedték fel a kövezetről s most a kórházban ápolják.

— **Véres verekedés.** Van az alsó városban egy nyilvános hely, mely minden hónapban hallatt valamit magáról, az ott lefolyt verekedések és egyéb botrányok révén. Mult vasárnap éjjel is nagy zenebona folyt le falai között. Ugyanis valaki beütötte az utcaajtó egyik üveg tábláját, mire a tulajdonos rendőrökért küldött; de mielőtt azok megérkeztek volna, a károsult harmadmagáról berontott egy szomszéd mulatóhelyre, s az ott gyanútlanul üldögélő két legényt torkon ragadták, földhöz verték, ölmos bottal agyba főbe ütötték, aztán pedig a saját helyiségükbe vonszolva, róluk a ruhát letépték. Mindez persze óriási lármával folyt le. Az oda érkezett rendőrt be sem bocsájtották a helyiségbe. A két legény súlyos betegen került haza miután őket kilökték az utcára. Állítólag egy csendőr is résztvett a hősies cselekedetben. Nevezetesen hogy már számtalanszor történt ilyes panasz a rendőrségnél, de sem akkor, sem most nem akartak a különösen kedvelt férfiu ellen semmit sem tenni; jöllehet legutóbb is egy rendőrt szurkáltak meg a mulató helyen. Az is különös, hogy a nyilvános házakra vonatkozó szabályrendelet, mely szerint a helyiségek a belvárosból eltávolítandók, már két év óta végrehajthatóvá vált, de mindaddig nem fogatosították. Többet érne pedig, ha ezt teljesítené rendőrségünk, sem mint felségsértő kéziratokat koboztat el nagy apparátussal.

— **Ezerötszáz forint románca.** Ezelőtt nyolcz esztendővel az egresi jegyzői állás megüresedett. Az állás elnyerése végett protegált és nem protegált egyének pályáztak. Valamelyik pályázó, valószínűleg protekció hiányában, úgy akart magán segíteni, hogy 1500 forint tartalmazó levélborítékot felejtett a perjámosi főszolgabíró asztalán. Mikor a főszolgabíró észrevette az ott felejtett pénzesomagot, mindjárt betejesztette a megye alispánjához, jelentvén, hogy annak letéteményezőjét nem is tudja elképzelni. Az alispán erre hivatalosan felszólította a budapesti és vidéki lapokban az ismeretlen kis feledékenyt, hogy egy év és egy nap alatt jelentkezék pénze átvétele végett természetesen igazolja azt is, hogy ő a keresett, mert nem jelentkezés esetén a bitangóságban talált pénzt jótékony egyleteknek fogja juttatni. A feledékeny ur a kitűzött időn belül nem jelentkezett, amire az alispán a talált pénzt tényleg jótékonycélokra fordította. Multak az évek, a kis feledékeny és pénzéc elfeledték, midőn pár hét előtt levelet hoz a posta az alispának, a melyben nem ugyan a keresett egyén, hanem annak apja jelentkezik a pénzért előadván hogy fia elmeteg, s a mikor a főszolgabíró asztalán feledte fia a pénzt, már akkor is elmebajos volt. Az alispán kérelmével elutasította, mert nem, tudta igazolni, hogy az ő fia hagyta-e nyolcz év előtt a főszolgabíró asztalán a pénzt, s mert a hivatalosan kitűzött egy év és egy nap alatt nem jelentkezett s mert a pénzt már a jótékonyegyletek megkapták és avval többé nem rendelkezik. Erre az alispán határozatát a jelentkező apa megfélebbezte. E napokban a közigazgatási bizottság az alispáni határozatot, a felebbezés elutasítása mellett, indokainál fogva helyben hagyta. Ez a nóta vége.

— **Előbb magyar, aztán katolikus.** Maradék községben (Szerémmegye) vagy 300 lélek hagyta el a római katolikus anyaszentegyházat és a reformált felekezetbe tért át. A mozgalom oka a következő: Ezelőtt mintegy tizenöt évvel sürűen kezdtek a bácskai és bánáti magyarok Szlavóniába áttelepedni, hol a mesés Eldorádót hitték feltalálni. Anyagilag ugyan az Eldorádót részben meg is találták, de édes anyanyelvüket ennek fejében nem voltak hajlandók odadobni. Legnagyobb részük a horvát nyelvet nem bírta és még ma is csak törli. Több izben folyamodtak és küldöttségileg is felkeresték Strossmayert Djakováron, hogy lenne tekintettel anyanyelvükre és adna nekik magyar papot, mert a horvátot nem értik, „a hit pedig értelemből és hallásból vagyton.“ Kérésüket mindig elutasították, amely eluta-

sítás a főpap személyében és érzületében fekszik és amely az olvasóközönség előtt ismeretes. Eltökélték tehát a maradéki magyarok, hogy az egyedül üdvözítő vallást elhagyva lesznek egy oly felekezetnek hívei, amelyben talán szintén üdvözülnek, dacára annak, hogy magyarul hallgatják az isten igéjét és pedig horvát földön. Így történt az, hogy a tél folyamán az áttérés megindult és augusztus haváig a községnek vagyosabb tagjai közül mintegy 385 lélek hagyta el a katolikus vallást. — Ilyen dolgok csak a „sovinisztikus“ hirben álló Magyarországnak történhetnek meg, hol a rom. kath. és gör. kath. hitű magyar embernek nem szabad édes anyanyelvén fohászolni Istenéhez. Mit szólnak ehhez a „Schulvereinsták“?

— **Délvidéki gabonauszora.** Temesvárról írják nekünk, hogy az idei rossz termés a magyar Kanaánban szomorú viszonyok közé juttatta a földmivelő népet. Az elmúlt esztendő termése sem volt sokkal jobb s ennek a két esztendőnek a szomorú eredményét csak fokozták a börtánerek, a kiknek viselt dolgairól sokszor volt már szó s a kik olesó áron előre megvásárolják a gazdától a gabonát. De nem termelt gabona, úgy hogy vetőmagra is az állam adott segílyt. Az előre eladott búzát nem szállíhatta az eladó, a vevő ragaszkodott a kötlevelben foglalt különbözethez, a nemszállítás folytán okozott kár megtérítéséhez s a szegény gazda kénytelen-kelletlen váltót ad a kötlevel tulajdonosának. Hogy az összeg melyről a váltó szól, két-háromszáz perczentes kamattal, azzal nem törődik. A vevő, behajtja a váltó összegét kérelmetlenül. Most azonban fordult a kocka, fenyítő uton torolják meg a gabona uszorát. Beer Jakab gattajai gazdálkodó megbízásából dr. Barta Ignác temesvári ügyvéd fenyítő feljelentést tett Strasser és König gabona bizományos cég ellen a budapesti ügyészségnél. A feljelentés apróra elmondja a gabonavétel történetét, hogy szaporodott a cég által előlegezett 2000 forint 4000 forintra mert ennyit követelt a vevő az előre eladott, de a rossz termés folytán nem szállított gabonáért. A délvidéken aggasztó módon terjed a szocializmus, a gabona-uzsora alighanem legalkalmasabb terjesztője ennek a veszedelmes bajnak.

KARCZOLAT.

Szalma-özvegyek.

— Jellemrajz a szezonból. —

Most a szalma-özvegység szezonjában lehetetlen egy kis aktuális elmélkedés elől kitérni. Miféle szó is ez a szalma-özvegy? Összetett szó, a szalma és özvegy összeházasítása. De hát hogyan lehet az özvegyet a szalmával összeházasítani, amikor a két szó alatt rejlt fogalom olyan messze áll egymástól, mint, mint, — ebben a kutya melegben jó lesz egy ócska hasonlat is — mint Makó Jeruzsálemtől.

A szalma valamely gabona félének kicsépett, kivert üres szára; az özvegy élő ember, akinek a párja eltűnt, elveszett. Ha csak az értelemben nincs meg a két szó között az összefüggés, másként bajos a nexust megállapítani. Az özvegy szive is kicsépett, üres; csakhogy a szalma-özvegyek szive, amint számalan gyakorlati példa mutatja, éppenséggel se mondhatja üresnek. Sőt a szalma-özvegységnek van meg az a különös varázsa, hogy ilyenkor az üres sziv is megtelik gyulékony anyagokkal s hirtelen lobot vet. E gyulékony anyag már nagyon hasonlít a szalmához, amennyiben nagy lánggal ég és gyorsan elhamvad.

Egy tudós, aki melleleg legyen mondva, sziatén szalma-özvegy, kisütötte a két szó összetételének eredetét. A régi görögökkel kezd. De mivel is kezdhetné egy tudós, ha csakugyan tudónak akar látszani; okvetlenül a régi görögökkel kell előhozakodnia. A régi görögöknél volt ugyanis szokásban, hogy a férjek, akiknek nejei nyár folyamán a kedves mama (anyós látogatására, vagy a derekfűző által okozott női bántalmak gyökeres kigyógyítása végett Franzensbadba avagy Szatymálzra (ez olesőbb) utaztak: a bájos hitves távolzete alatt szigorúan orvosi tanácsot követve, s al-

mazzákon feküdtek. Nemde különösen hangzik, hogy a régi görög nejei Franzensbádba, meg Statymazra utaztak? No és az a d rékfűző se igen illik a régi görög korba. Ez azonban nem tesz semmit. Tudós mondta, még pedig akadémiái tag; azt el kell hinni. A katekizmus azt tanítja, hogy „hinni anyi tesz, mint igaznak tartani azt, amit más mond; mert — ő mondja.“

Mi szentül hiszünk a tudósok, mindamelllett megkérdeztük a város fő-fizikusát, hogy vajon miért tanácsolták a görög orvosok a magukra maradt görög férjeknek a szalma-zsák használatát? A városi fő-fizikusa az utcáról a városház kapuja alá hívott s a füleimhez hajolva halkán megmondta véleményét.

Pompás vélemény!

A fő-fizikusnak igazának kell lenni. A lány dunnáknak, a puha párnáknak, ruganyos madracoknak nagyon ingerlő hatása van az emberi testre, míg ellenben a kőkemény szalmazsák teljes nyugalmat biztosít.

Innét ered a szalma-özeveg elnevezés.

Most már tovább mehetünk. Elmondhatjuk azt is, hogy mi minden ered a szalma-özevegségből.

A százasos ur leveti az aranyujtásos egyenruhát; polgári külsőt öltve, kalandokra indul az esthomályban s szidja a főkapitányt, aki minden este raziákat tart. Tökéletesen igaza van. Ha a főkapitány tul van már a szalma-özevegségen, legénységen, mit irigykedik azokra, akik még szalma-özevegségük viruló korát élik?

Itt ismét egy tudós, vagy hogy nem is annyira tudós, mint inkább görögböles jut eszembe; az a bizonyos Aesopus ur, aki az athéni főkapitányt ahhoz a cerberushoz hasonlította, amely az istállóban lehevert a szénára s elugatta onnan a szarvasmarhát s e mellett maga se ette a szénát. Pedig hát az athéni főkapitány csak a kötelességét teljesítette s a kötelesség minden előtt! Hja, de amikor szalmazsákok is vannak a világon s ezek manapság nem fekszenek szalmazsákon, mint a régi görögök. Ezekről se szabad ám megfeledkezni.

Elég baj, hogy szegények gyakran önmagukról megfeledkeznek s kislát a turpisság.

Egyik vig kedélyű ur az Európa-szálló egyik emeleti szobájába névjegyet küldött az éjjel; a saját névjegyet. Azaz dehogy is a sajátját. A névjegyre ez volt nyomva: X. Y. és neje. Csakhogy az „és neje“-t tintával áthuzta. Ezt a névjegyet valaki megszerezte s megküldte a szalmazságy bájos kis feleségének. Hogy mi lesz ennek a következménye, azt nem nehéz kitalálni.

Szegény szalma-özeveg!

Kellett ez neki!

De hát ki tehet róla, hogy az Isten szalmazságyakat is teremtett s végtére az ördög nem alszik; néha a legbuzgóbb s legállhatatosabb hívó is gyújt az ördögnek gyertyát.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.
Nyomatott Vig Simon gyorsajtóján.

Ügyvédi és egyéb irodai nyomtatványok, báli meghívók, névjegyek, levélpapírok és boríték nyomtatott czimvel a legegánsabb kivitelben kaphatók, illetve megrendelhetők

Vig Simon

nyomdájában, papir- és könyvkereskedésében Pancsován. Vidéki megbízások a legpontosabban teljesíttetnek. **Iskolakönyvek irodakészletek**, óriási készletben vannak raktáron. Könyvkötői munkák készíttetnek.

Legjutányosb árszámítások.

Menyasszonyruha-selyem 65 krtól

14 frt 65 krig méterenként valamint fekete, ehér és színes **Henneberg-selymek** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt, legdivatosabb ruhák s

Magyar levelezés. Svájcba levélbélyeg kétszeresenragasztandó!

HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben.
(cs. és kir. udvari szállító.)

13734 sz.
tlkvi 1898.

II. Árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. törvényszék mint tlkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán özv. Jovanov Lyubicza dolovai lakos javára 378 frt 50 kr. hátralékos tőke, ennek 1894. évi november 17. nap-jától járó 6% kamata 15 frt 75 kr. jelenlegi és még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz 144 §-a alapján és 146 §-a értelmében **Jovanov Mihály** dolovai lakos ellen a dolovai községben fekvő és a 2S51 sz. tkvben foglalt 1. 203 hrsz. 2 hold III. oszt. szántónak Jovanovics Mihály nevére álló $\frac{1}{3}$ részére 50 frt 60 kr. továbbá az ugyanezen tkvben felvett ingatlanokból Jovanovics Mihály nevére álló $\frac{1}{3}$ részére illetve az 1881. LX. t.-cz 156 §-a alapján az egész ingatlanokra u. m. 2. III. dülő 36 hrsz. a 1⁶⁰⁰ hold II. oszt. szántóra egészben 159 frt 3. I. dülő 203 hrsz. 1 hold I. oszt. kaszálóra egészben 100 frt 4. hrsz. nélküli 400□-öl kertre egészben 47 frt becsárban az árverést elrendeli és azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Dolova községében **1898. évi szeptember hó 29 napján d. e. 9 óra** kor fog megtartatni a következő egy a tlkvi hivatalban mint Dolova községben kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
 2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alul is elfognak adatni.
- Megjegyztetik, hogy az elárverelendő

ingatlanok $\frac{1}{10}$ részére Jovanov Szósa javára bekebelezett haszonélvezeti szolgálmi jog az árverés által nem érintetik, ha azonban ezen jog fentartásával, az előzőleg bekebelezett követelések fedezésére elegendőnek mutatkozó 1000 frt vételár el nem éretnek, az árverés az 1881. LX. t.-cz. 163 §-a értelmében hatálytalanná válik, s az ingatlanok ugyanazon határidőben ezen jog fentartása nélkül újból el fognak árvereltetni.

3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 5 frt 60 kr. 15 frt 90 kr. 10 frt 9 frt 70 kr. készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsova, 1898. július 7. napján.

Jankó, kir. tör. albiró.

Baranda község előljáróitól.

2549. sz.

kig. 898.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Baranda község tulajdonát képező 94⁰⁰ hold jó minőségű szántóföld f. é. október 1-től kezdődőleg 6 egymásután következő évre 16 frt. holdnyi kikiáltási ár mellett egy tagban f. é. szeptember hó 15-én d. e. 9 órakor a község házában nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

A közelebbi feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Ugyanezen nap d. e. 11 órakor a község tulajdonát képező ujonnan felépített 24 öl hosszú kukoricagoré is fog haszonbérbe adatni.

Baranda, 1898. szept. 4-én.

Floth Nándor
jegyző.

WitoIn
biró.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépjárműk Budapest 63. sz.

Locomobil és gőzseplőgépek készletek 27, egész 12 lőerőig, továbbá jargonok, kotyozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

„COLLUMBIA“ a legjobb sorvetőgépek, szecskák, repavágók, kukoricarozók, daráló, orló-malacok.

Egytelmes acél-ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzőket kérésre ingyen és bérmentve küldelünk.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható. fájdaomcsillapító bedörzsölésnek alkalmaztatik közhírnél, oszónál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. •Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ vedjegy és Richter czegegység nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállító, Rudolstadt (Thüringia).